

BARAKALDOKO LAGUNTASUNA KULTUR ELKARTEA

LAGUNTASUNA

- 1949. urtean sortu zen parrokiaren babespean, euskal kultura maite zuen lagun talde baten eskutik.
- Bere historian zehar eta dantza zein musika tradizionala jardueraren ardatz nagusitzat hartuta, Laguntasunak euskal kulturarekin eta dinamizazio soziokulturalarekin lotutako alorretan egin du lan.

LAGUNTASUNA

BARAKALDO

- Barakaldo Nerbioi ibaiaren ezker aldeko 100.000 biztanleko hirigune industrialia da, Bilbo Handiko eskualdean kokatuta.

Euskararen galera honen arrazoi batzuk hauek dira:

1. III. Guda karlistaren galera (1876)
2. I. Industrializazioa (1880)
3. Guda zibila (1936 – 1939)
4. Azken industrializazioa (1960)
5. Biztanleriaren gorakada, industrializazio prozesu horien ondorioz (1880an 4.229 biztanle zituen; 1979an 123.760 biztanle)

LAGUNTASUNA

- Euskara eskolak «Euskalduna» Elkartearen (1908)
- Euskararen katedra (1919-1926) (José de Gandariasbeitia Salbidea)
- EAJren Batzokiko ikastola (1933 -1936)
- Kultur taldeak (Juventud Vasca, Batzokiak, Euzkotarra, Karlistak)
- Agate deunaren koruak.
- Erromeriak eta Jai tradizionalak (kalejirak, ezpata dantzariak, hilanderak, txistulariak,...)
- Laguntasunaren Elkartearen sorrera, 1949.

Gaur egungo datuak: - BARAKALDO 97.516 biztanle ditu,
- San Bizente Auzoa: 14.619 biztanle
- %18,27 euskaldunak (BFA-2011)

LAGUNTASUNA

PROIEKTUZ PROIEKTU

- **San Bizenteko Jai Batzordean eta San Bizenteko Jaietan parte hartzea**

- Dantzari zein musikari guztien emanaldia
- Dantzari txikien emanaldia
- Txistularien kalejirak
- Erromeria
- Erraldoien Konpartsaren kalejira
- Dantza Solteko Txapelketa antolatzea (1995 – 2009)
- Lagun Artean Kantari
- Fanfarre handi eta gaztearen kalejirak

LAGUNTASUNA

- **Txosna (1995 – 2003)**
 - Abesti barakaldarren lehiaketa
 - Folk Session
 - Gau zelta
 - Erromeriak
 - Bestelakoak (mus txapelketa, euskal abestien karaokea...)

LAGUNTASUNA

- Adate Deunaren koruak

LAGUNTASUNA

- **Euskararen festetara joateko autobusak (1997-2000)**
Herri Urrats, Ibilaldia, Araba Euskaraz....
- **Dantza Solteko Txapelketak (1995 – 2009)**
San Bizenteko Jaietan (1995 – 2009) eta Barakaldoko Jaietan (1999 – 2009)
- **Barakaldoko Nazioarteko Folklore Jaialdia (1997-1999)**
- **Gure Dantza Eskoletan (1990 – 2008)**
Folklore eta dantza tradizionala eskolaren bidez hedatzeko proiektu hau, 1990an martxan jarri zen Laguntasunaren eskutik.
Egun, ikastetxe eta monitoreen arteko ekimen partikularrak daude Barakaldoko 6 zentrotan, gutxienez.

LAGUNTASUNA

- **Nazioarteko irteerak (1997 – 2005)**
 - Agria Folklore Festival (Eger- Hungaria) (1997)
 - Sagra Della Spiga d'Oro (Favara-Sizilia) (1998)
 - X. Festival International des danses Folkloriques de Marcinelle (Charleroi-Belgika) (1999)
 - IV Festival Internacional de Folclore Carvalhais de Lavos (Portugal) (2001)
 - Ribnitz-Damgarten (Pomerania-Alemanía) (2002)
 - International Festival of National Costume and Dance “De Vergneugten Harmsberger” (Bergen-Alemanía) (2005)

LAGUNTASUNA

- **Barakaldoko Jai Batzordean eta Barakaldoko Jaietan parte hartzea**
 - Erakustaldietarako taldearen emanaldia
 - Dantzari txikien emanaldia
 - Txistularien kalejirak
 - Erromeria
 - Erraldoien konpartsa
 - Dantza Solteko Txapelketa antolatzea (1999 – 2009)

LAGUNTASUNA

- **Irakaskuntza: dantza eta musika tradizionala**
 - 1- Erakustaldietarako taldea
 - 2- Beteranoen taldea
 - 3- Dantzari txikien taldeak
 - 4- Erromeria-dantzen ikastaroko taldeak
 - 5- Txistulari taldea
 - 6- Gaitero taldea
 - 7- Fanfarre taldeak
 - 8- Kantu taldea
- **Bazkideentzako luncha (Abenduan)**

LAGUNTASUNA

- **Dantza/Musika/Kantu/Erraldoien emanaldiak**

Urtean zehar, 50 bat emanaldi eskaintzen dira guztira:

- Inauteriak (San Bizenten eta Barakaldon)
- Inauteriak (San Bizenten eta Barakaldon)
- Euskal Herriko Dantzari Eguna (2006an Barakaldon)
- Beste auzoko zein herri batzuetako jaietan parte hartzea
- Dantzari Txikien Gabonetako emanaldia (Kultur Etxean)
- Bizkaiko Dantzari Eguna
- Erraldoien Konpartsa
- San Bizenteko Jaiak
- Barakaldoko Jaiak
- Erromeriak
- Ezkontzak

LAGUNTASUNA

- **Ikasturte Bukaerako Jaia**

Dantza eta musika emanaldia

Bazkaria

Umeentzako tailerrak

Erromeria

LAGUNTASUNA

- **Fanfarre Gaztea**

- **Dantzari txikien talde berriak**

Bi urtean behin, Laguntasunak dantzari txikien talde berria sortzen du,

LAGUNTASUNA

- **Lagun Artean Kantari (2008 urtetik aurrera)**

50. urteurrenarekin batera beterano talde bat Laguntasunara itzuli zenetik, gero eta ohikoago bihurtu zen emanaldi eta ospakizunak betiko abestiak kantatuz bukatzea.

Donibane Lohitzune 2011

Iruñea 2012

LAGUNTASUNA

- **Barakaldo Erromerian (2006 urtetik aurrera)**

Proiektu honen bidez, gune berezi bat sortu nahi izan du Laguntasunak folklorezale barakaldarrentzat (txiki zein nagusi) euren zaletasuna landu eta partekatzeko tokia.

LAGUNTASUNA

- **Olentzero (1996 urtetik aurrera)**

1996ko Gabonak arte, Olentzerok presentzia anekdotikoa zuen Barakaldoko kaleetan.

Egun, Olentzero Gabonetako ekitaldirik garrantzitsuenetakoa da Barakaldon.

LAGUNTASUNA

- **Beste jarduera batzuk**

Maskarada ikustera
txangoa

Sagardotegia /
Upeltegia

LAGUNTASUNA

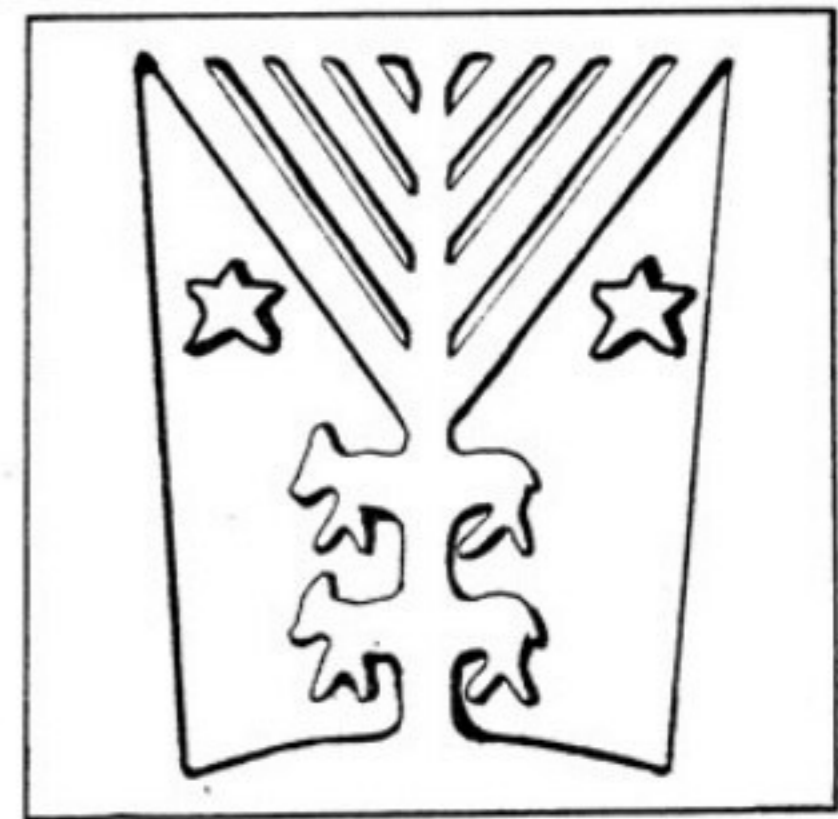
• Folklore Jardunaldiak (1984-2004)

1984 urtean, 35. urteurrenaren ospakizunekin batera "Folklore Jardunaldiak" jarri ziren abian. Guztira, 7 aldiz burutu ziren.

- I. Jardunaldiak (1984) "Bizkaiko Dantzak"
- II. Jardunaldiak (1987) "Euskal Herriko Dantzak"
- III. Jardunaldiak (1994) "Folklore Koreografikoa"
- IV. Jardunaldiak (1996) "Mitologia"

FOLKLORE IHARDUNALDIK

- V. Jardunaldiak (1999) "Dantza Tradizionalaren egoera"
- VI. Jardunaldiak (2002) "Musika Tradizionala"
- VII. Jardunaldiak (2004) "Haur Folklorea"

LAGUNTASUNA

- **Dantzazale Ikastaroa (2010 eta 2011 urteetan)**

Dantza tradizionalen munduan irakasleen prestakuntza eza da kezka nagusi bat. Ahulezia hori konpontzeko asmoz, proiektu hau martxan jarri zen Laguntasunan.

Dantza tradizionaleko monitoreentzat pentsatua da, batez ere, 4-16 urte bitarteko umeekin lan egiten duten monitoreentzat.

Ikastaroaren helburu orokorra gure herriko ohiturei eustea da, batez ere, dantza tradizionalari dagokionez, material didaktiko-pedagogikoa barne, monitore trebatuak lortzeko.

LAGUNTASUNA

- **Monitoreen prestakuntzarako mintegiak (2011-2012)**

2011 urtean:

- Marteko dantzak: Dantza tradizionala, euskera eta berrikuntzaren prozesuak (Oier Araolaza)
- Hezitzaileok euskara sustatzen: Baliabideak (Ane Olabarri-Urtxintxa)

2012 urtean:

- Ume eta Gazteen Motibazioa Dantza Tradizionalean (Claude Iruretagoiena (Baiona) eta Mikel Diaz (Iruña))

LAGUNTASUNA

- **Prestakuntza Orokorra**
- **Folk Session (2011 urtetik aurrera)**

Txosnaren esperientzien ondoren, ekimena berreskuratu da San Bizenteko taberna batekin lankidetzan.

LAGUNTASUNA

- **Gabonetako otarreak (2010 urtetik aurrera)**

Zuberoako "Eperra" ikastolatik jasotako laguntza eskeari erantzuteko, Gabonetako otarreak saltzeari ekin dio Laguntasunak.

GABONETAKO OTARREAK SALGAi - 2012

ZUBEROAKO "EPERRA" IKASTOLAREN ALDE

Zuberoako Eperra ikastola finantzatzeko bertako produktuekin Eguberrietarako otartxo batzuk saltzen dituzte, Ahuski Otareak.

Eskualde bakoitzean bertako euskara eta kultur elkarteen bidez kudeatzen da otarre-banaketa. Gurean (Ezkerria-Dea-Meatzaia), Laguntasuna Kultur Elkartea da arduraduna.

Otarrea 37€

Edukia:

- Ardi gazta (1Kg)
- Eztia gaztainatzea (500gr)
- "Pâté" ahate gibelarekin egina (200gr)
- Biskotx poltxa bat "artisanala" (200gr)

Otarreak erosteko:

Abenduaren 2a baino lehen sartu behar da dirua 3035.0157.24.1571020400 kontuan (Caja Laboral-LAGUNTASUNA Taldea), izena eta bi abizenak adieraziz.

Otarreak jasotzeko:

Abenduaren 15an (larunbata) LAGUNTASUNA Taldeko egoitzan (Elexpuru, 7 Behea - Barakaldo), 12:00etatik 14:00ak arte. Eraman ordainketaren egiaztagiria.

LAGUNTASUNA
Euzko Legebiltzaria 1949

Elexpuru, 7 - Behea 48902 Barakaldo
Tl: 944 780 145 / 629 455 570
laguntasuna@euskalnet.net

LAGUNTASUNA

- **“Kultura Tradizionalaren adierazpenak Barakaldon”
ikerketa lana (2011 – 2015)**
 - XX. mendeko lehenengo erdiaren ikerketa lana da.
 - Bost urteko lana izango da: Barakaldoko informazioa bilatu, Barakaldon jaiotako agureak elkarrizketatu, dokumentazioa bildu eta horrekin guztiarekin publikazio bat argitaratu.
 - Ikerketa egiteko, Eusko Ikaskuntzako Folklore Sailaren lehendakariarekin elkarlanean dago Laguntasuna.

LAGUNTASUNA

1999 (50. Urteurrena) Ekitaldi bereziak:

- Belaunaldi guztien dantza eta musika emanaldiak
- V. Folklore Jardunaldiak: "Dantza Tradizionalaren egoera"
- Laguntasuna 1949-1999 liburuaren aurkezpena
- Julián Romano gaiteroari omenaldia bere heriotzaren 100. urteurrenean
- Laguntasuna 1949-1999 CD-aren aurkezpena
- Juan Antonio Urbeltzekin "Dantza Ganbara"
- Laguntasuna sortu zutenei omenaldia
- Lagunarteko Bazkaria
- Benito Lertxundi Barakaldo Antzokian
- "Irrintzi" Euskal Folklore Ikuskizuna

LAGUNTASUNA

2009 (60. Urteurrena) Ekitaldi bereziak:

- Dantzari txikien taldeen bilkura (Ezkerraldea-Meatzaldeko 12 Talde)
- Lagunarteko Bazkaria (100 pertsona)
- Lapurdiko "Leinua Txaranga" erromeria
- Tafallako "Miel Otxin" musika taldearen emanaldia
- Iruñeko "Oberena" dantza taldearen emanaldia
- Xiberoaren Eguna:
 - Goizean: Azoka Zuberoako produktuekin
Barkoxeko dantzariak
 - Arratsaldean: Arrokiagako Laukote Kantariaren emanaldia
Barkoxeko dantzarien emanaldia

Beste batzuk: - Egutegi bat (elkarteko kide guztien argazkiekin)
- Kamisetak eta kirol-jertseak egin ziren.

LAGUNTASUNA

2012

- San Bizente, Zuazo-Arteagabeitia eta Barakaldoko jaietan parte hartzea:
 - Dantzari nagusien emanaldia
 - Dantzari txikien emanaldia
 - Erraldoien konpartsa
 - Erromeria
 - Fanfarre handia eta gaztea
 - Txistulariak
- Agate Deunaren koruak (Zuberoako Eperra ikastolaren alde)
- Inauteriak (San Bizente eta Barakaldon)
- Folk Session (4 saio)
- Dantzari txikien talde berria (taldeen berrantolaketaren ondorioz)
- Prestakuntza (kide aktiboen dantza eta musika ikastaroetan parte hartzea)
 - Master Class (Helena Golab)
 - Mintegia. «Ume eta gazteen Motibazioa Dantza Tradizionalean».
 - BDB Gabonetako ikastaroa
 - Perkusio Ikastaroa.

LAGUNTASUNA

2012

- Barakaldo Erromerian (6 saio)
- Lagun Artean kantari (hilean behin)
- Bazkideentzako luncheda (abenduan)
- “Kultura Tradizionalaren Adierazpenak Barakaldon” Ikerketa lana.
- Dantza / Musika / Kantu / Erraldoien emanaldiak (51 emanaldi)
- Ikasturte bukaerako jaia
- Erromeria-dantzen ikastaroak (2012 urtean EZ)
- Gabonetako Otarreak Zuberoako «Eperra» Ikastolaren alde
- Olentzero

LAGUNTASUNA

Gaur egungo beste datu batzuk:

- LAGUNTASUNAren egungo osaera:

Egun, Laguntasunak jarduera maila nahiko itxurazkoa du, kontutan hartuta oinarri dituela borondatezko kulturgintza-lana eta autofinantziazioa.

Bere historia luzean zeharreko jarduerarik biziena du eta bazkide zein kide aktiboen kopurua ere, inoiz izandako handiena da.

- Zuzendaritza Batzordea: 6 pertsona
- 15 monitore (bolond.)
- 145 kide aktibo
- 3 monitore ordaindutakoak.
- 312 bazkide

Urte osoan zehar jarduera etengabea duten talde egonkorrak:

- 9 dantza talde, 4 musika talde eta kantu talde 1

Elkarteko kide aktiboen adina (5 eta 78 urte bitartekoa)

LAGUNTASUNA

- ELKARTEaren EKONOMIA

- Autofinantziazioa: ordaindutako jarduerak, Agate Deuna, loteria, bazkideak, ostalariak,
- Diru-laguntzak (Barakaldoko Udala, Eusko Jaurlaritza eta BFA)

- KOMUNIKAZIOA

Komunikazioaren eta informatikaren garaia bizi dugula ikusita, Laguntasunak geroz eta gehiago zaintzen du alderdi hori, barnera zein kanpora begira:

- Tradizionala (batzarrak, kartelak, esku-oharrak, prentsa..)
- Berria (web gunea, blog-a, facebook, posta elektronikoa ...)

LAGUNTASUNA

- PARTAIDETZAK

- Euskal Dantzarien Biltzarra
 - Eusko Ikaskuntza (Folklore eta Antropologia Sailak)
 - Euskal Herriko Txistularien Elkarte
 - Euskal Herria Kantuz

LAGUNTASUNA

ONDORIOAK

a) INDARGUNEAK

- Errealitatearen analisisa
- Euskal(dun)tasunaren erreferentzia Barakaldon. Euskararen mikroklimak.
- Dantza talde izatetik, kultur elkarte izatera igaro da (eragin esparrua handitu)
- Elkarte ireki eta integratzailea da (kide aktiboen adina zein kopurua)
 - Erreferentzia-puntu bihurtu da EHko kultura tradizionaleko munduan (Erromeriak, Dantzazale programa, Mintegiak).
 - Euskal Herriko Dantzari Eguna Barakaldon (2006)
 - Laguntasuna kultura tradizionalaren arloko zenbait elkarte eta federaziotako kide da (EDB, BDB, Eusko Ikaskuntzako Folklore eta Antropologia Sailak, Euskal Herriko Txistularien Elkarte, Euskal Herria Kantuz)

LAGUNTASUNA

- Lanik handiena tokiko esparruan egiten badu ere, Laguntasunak ez du Euskal Herriaren naziotasun-kontzeptua ahazten:
 - Laguntasunak harremanak ditu E.H. osoko hainbat elkarterekin
 - Zazpi probintzietako Taldeen bilguneetan parte hartu ohi du
 - Zuberoarekiko duen lotura berezia
 - Dantzazale: herrialde osoari buruzko kontzeptuak garatzen dira
 - Laguntasunaren dantza eta musika errepertorioa bera
 - Laguntasunak Barakaldon antolatzen dituen ekitaldi desberdinetara gonbidatzen dituen pertsonak eta taldeak.
- Proiektuak bertan behera uztea, ahaleginen eta emaitzen arteko proportzioa txarra bada.

LAGUNTASUNA

b) AHULGUNEAK

- Proiektu berezietarako diru-laguntzen menpekotasuna

Autofinantzazio-politikari esker, elkarteak bermatua du bere eguneroko oinarrizko lana, baina ezohiko proiektuen kasuan, dirulaguntza publikoen beharra du Laguntasunak.

- Gazteen inplikazioa

Funtsean elkarteko jarduera gazte eta umeena den arren, ez zaio arreta berezirik jartzen gazteriarri inplikaturia jarrai dezan.

- Euskararen presentzia

Laguntasunaren jardueraren ardatz nagusia euskal kultura tradizionala bada ere, euskarak elkartearen egunerokotasunean duen presentzia ez da nahikoa.

- Gurasoak

5 eta 14 urte bitarteko ia 100 ume eduki arren, Laguntasuna ez da gai izan gurasoen inplikazioa lortzeko (edo ez du nahi izan).

- Lokalaren jabetza (egun erabiltzen duen lokala lagapena da, prekarioan)

LAGUNTASUNA

AURRERA BEGIRA

1. HAUSNARKETA OROKORRA

- Hazkundera egonkortu
- Barneko kohesio-lana landu
- Gazteen inplikazioa eta jarraikortasuna lortu
- Elkarreragin handiagoa lortu hurbileko ingurune kulturalarekin. Lankidetzan aritu behar du prest dauden beste elkarte eta instituzioekin, Laguntasunako ekimenek eragin eta arrakasta handiagoa izan dezaten.

LAGUNTASUNA

2. IPARRORRATZAK

- Ingurunetik jasotzen dugun kultura tradizionalaren eskariari erantzuteko prestatu beharra dugu
- “Ez gara irla bat” (Jai Batzordeak, Sasiburu, EDB,...)
- “Euskara Sustatu” nahi dugu
- Barakaldoko ordezkari-lanak nazio-foruetan, E.H. mailan.
- Barakaldo eta Euskal Herriko ordezkari-lanak nazioarteko foruetan
- Kultura tradizionalako elkarteok nazio mailan artikulatu beharra dugu (adb. “Xiberua maite dugu”)
- “Kulturaz gozatu” Euskal Kulturarekin gustura dauden bazkide eta kide aktiboz osatutako masa soziala lortuko dugu
- Barakaldoko euskal(dun) nortasuna aldarrikatu nahi dugu

LAGUNTASUNA

HELBURU ZEHATZAK

- Kalitate teknikoa zein artistikoa hobetzea
- Sasibururekin batera proiektu berriei ekitea euskara sustatzeko
- Instituzioekiko harremanak euskaraz izatea
- Nazioarteko irteerei berriz ekitea
- Lantaldea fidelizatzea eta prestakuntza hobetzea (monitore, musikari nahiz dantzariak)
- Monitoreen klaustroei maiztasuna ematea
- “Lagun Artean Kantari” egitasmoa finkatzea
- Zuzendaritza batzordea sendotzea
- Gazteak inplikatzeko elkartearen bizitzan
- Instituzioekiko harremana eta koordinazioa egonkortzea
- Lokal baten jabetza lortzea

LAGUNTASUNA

Mila esker!